

Andraž Teršek (ur.): SLOBODA IZRAŽANJA, MEDIJI IN DEMOKRACIJA V POSTFAKTIČNI DRUŽBI, Filozofske, teoretične in praktične refleksije, Lexpera, GV Založba, Ljubljana, 2018., 359 str.

Pred nama se nalazi zanimljiva znanstveno-stručna monografija „Sloboda izražavanja, mediji i demokracija u postfaktičnom društvu“, urednik **Andraž Teršek**, koja donosi zanimljive autorske članke (**Sandra Bašić Hrvatina, Miha Blažić, Neža Kogovšek Šalamon, Lenart J.Kučić, Bernard Nežman, Tomaž Pavčnik, Mojca Prelesnik, Ciril Ribičić, Renata Saleci, Rok Svetlič, Marcel Stefančić Jr., Andraž Teršek, Silvo Teršek, Jurij Toplak, Barbara Toplak Petrovič, Boštjan Videmšek, Barbara Zobec, Jan Zobec i Ernest Ženko**) koji u zanimljivim interdisciplinarnim tekstovima propituju slobodu izražavanja, medije i demokraciju društva. Nakladnik edicije je Lexper, GV Založba iz Ljubljane, a stručni recenzenti su **izr.prof. dr. Matej Avbelj i izr.prof.dr.Marko Milosavljević**.

Svako društvo i svako vrijeme ima svoj poseban sustav slobode izražavanja, medijskih sloboda i demokracije koji predstavljaju aktualni sustav javnog i društvenog komuniciranja. Kako su društvena, medijska i pravna gibanja te aktualno stanje komuniciranja uvijek u dijalektičkim interaktivnim odnosima, sloboda izražavanja, mediji i demokracija su uvijek predmet propitivanja s ciljem da utvrdimo je li stanje demokracije ispod ili iznad razine komparativnih mogućnosti u suvremenom društvu? Naslovljena monografska tematika, radi svoje otvorenosti, kao i zbog izuzetne znanstvene, društvene, medijske, etičke, pravne i komunikološke vrijednosti, opravdava naslovljenu temu koja je zainteresirala i okupila brojne interdisciplinarne znanstvenike, koji, svatko iz svog ugla gledanja, analizira slobodu izražavanja, medije i demokraciju u suvremenom društvu.

Izloženo gradivo je strukturalno i tematski podijeljeno u sedam sadržajnih zasebnih tematskih interdisciplinarnih disciplina, i to: **(1)**

Komunikološka filozofija slobode izražavanja; (2) Ustavno pravne granice slobode izražavanja; (3) Novinari i mediji u postfaktičnom društvu; (4) Sloboda izražavanja i prava na osobnost; (5) Sloboda izražavanja u funkciji demokratskih sloboda; (6) Klisko pravno uređenje slobode izražavanja; (7) Odvjetničke slobode izražavanja u sudskim postupcima; te prilog **Boštjana Videmška o reportaži kao izumrlom žanru.**

Pažljivim iščitavanjem pojedinačnih autorskih priloga razvidno je da odabrani pojedinačni članci zahvaćaju aktualna i suvremena društvena, medijska, pravna i politička pitanja svakog demokratskog suvremenog društva na svim razinama globalne, regionalne, nacionalne i lokalne slobode izražavanja. Znakovito je napomenuti da je 21. stoljeće, stoljeća medijske i digitalne komunikacije, na što, autorski prilozi u monografiji upozoravaju, kao i na realnost javne i medijske komunikacije, kao i na moguće kolateralne probleme svake suvremene društvene zajednice. Komunikativni problemi (sloboda izražavanja i mediji) uzrokuju subjektivne i objektivne poteškoće svakog demokratskog društva u određivanju sloboda izražavanja, posebno u medijskim izražajnim slobodama, na svim razinama javne i medijske komunikacije.

Prezentirani autorski članci u monografiji zaslužuju, pored komunikološke, politološke i pravne analize, dodatnu posebnu dubinsku interdisciplinarnu analizu komuniciranja u našem okruženju o trenutnom stupnju naših postignuća u slobodi izražavanja, medijskim slobodama i demokraciji u komparaciji s razvijenim zemljama zapadne demokracije. Sintetski gledano monografija i pojedinačni autorski prilozi različitih interdisciplinarnih autora (komunikolozi, politolozi, sociolozi, pravnici), upozoravaju kako živimo u suvremenom inkluzivnom informacijskom, komunikacijskom i digitalnom društvu koje nezaustavljivo poprima nova obilježja modernog suvremenog demokratskog komunikativnog digitalnog društva. Novo komu-

nikativno demokratsko digitalno društvo sustavno utječe na oblikovanje nove građanske svijesti o slobodama i demokraciji koja se reflektira na slobodu izražavanja u novom izražajnom medijskom diskursu. Svakodnevne promjene u javnom i medijskom komuniciranju, pod utjecajem novih IT tehnologija i digitalizacije, otvara nove horizontalne i vertikalne demokratske slobode izražavanja u komunikacijskom polju ostvarivanja i unapređenja svih oblika građanskog izražavanja u cilju ostvarenja ukupnih demokratskih društvenih sloboda i novih sloboda izražavanja. Sloboda, kultura, mediji, pravo i politika, pa i religija, na svim razinama komuniciranja, razvidno pokazuju nezaustavni put slobode izražavanja koji omogućuje nova digitalna tehnologija i svijest o slobodi izražavanja o svim oblicima građanskih sloboda, medijske kulture i razvoja demokracije u suvremenom društvu.

Analizirajući pojedinačne autorske priloge, možemo zaključiti, kako povijesni razvoj komuniciranja utječe na slobodu izražavanja, medije i demokraciju, koja je uvijek u funkciji epohalnog društvenog stvaralaštva, koja prati, podupire ili potiče slobodu izražavanja, medije i razvoj demokracije svakog suvremenog društva.

Ova zanimljiva edicija (znanstveno-stručna monografija) kod većine autorskih priloga

nastoji dati jasnu analizu društvenih procesa koji utječu na slobodu izražavanja u svakom uljuđenom i razvijenom suvremenom demokratskom društvu.

Znanstveno-stručni izvori, kao i korištena znanstvena literatura, koja je iskazana i citirana u interdisciplinarnim autorskim priložima, predstavlja znanstveno –stručnu vjerodostojnost i multidisciplinarnost, koja je logično i komunikološki ukomponirana u sedam različitih tematskih poglavlja.

Na temelju svega iznesenog slobodni smo preporučiti, prezentiranu monografiju, širem stručnom i znanstvenom krugu čitatelja, posebno studentima komunikologije, novinarstva i prava. Monografija, koja kognitivno i komunikološki otvara nove interdisciplinarnе spoznaje slobode komuniciranja, je novi prozor u složeni komunikološki svijet izražajnih sloboda, medija i suvremene uljuđene građanske demokracije.

Primljeno: 2018 -12 – 08

Red.prof.dr.sc. Mario Plenković

Alma Mater Europaea – ECM & Univerza v
Mariboru,

FERI, Inštitut za medijske komunikacije, Mari-
bor, Slovenija